

Василь Файфура,

Анатолій Паламарчук

МУЗЕЙ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО

У статті описано експозиції музею Тернопільського медичного університету, які відтворюють у документах, речових експонатах, друкованих та електронних матеріалах історію відкриття, становлення і розвитку університету, його внесок у розвиток медичної освіти, науки і охорони здоров'я, а також у налагодження ділових зв'язків із зарубіжними навчальними і науковими закладами.

Ключові слова: Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського, музей, експозиція.

12 квітня 1957 р. було створено перший у Тернополі вищий навчальний заклад – державний медичний інститут (тепер – Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського). У 1982 р. під час святкування його 25-річчя на четвертому поверсі адміністративного корпусу відкрили музей, який відображав етапи діяльності молодого навчального закладу за минулий період. У квітні 2013 р. експозицію музею було корінним чином переоформлено.

На даний час вона складається з таких розділів:

а) матеріальні експонати, розташовані у 17 вітринах в хронологічній послідовності;

б) фотогалерея портретів ректорів, а також професорів і доцентів, які зробили найбільший вклад у становлення і діяльність університету;

в) фотогалерея портретів вітчизняних і зарубіжних почесних членів вченої ради університету;

г) електронні версії матеріалів з історії всіх кафедр, а також біографії всіх вчених і педагогів університету, портрети яких розміщені в фотогалереї.

Музейна експозиція розпочинається з фотографій вщент зруйнованого війною Тернополя. Далі представлено фотопортрети медичних працівників керівного складу, які піднімали охорону здоров'я Тер-

нопільщини у післявоєнний період. Це – завідувач обласного відділу охорони здоров'я О.Г. Рябишенко (1944–1955); завідувач обласного відділу охорони здоров'я, організатор санітарно-епідеміологічної служби О.Н. Устенко; заслужений лікар УРСР, організатор акушерсько-гінекологічної служби Н.В. Рижак; головний хірург обласного відділу охорони здоров'я, доктор медичних наук, професор Ф.М. Гуляницький; заслужений лікар УРСР, головний лікар обласної лікарні К.В. Беліков; завідувач обласного відділу охорони здоров'я В.Є. Титар. Є печатка відомого тернопільського окуліста І.С. Мазура. Про труднощі матеріального забезпечення медицини в той час свідчить історія хвороби 1946 р., написана в Бучацькій районній лікарні на сторінках газети.

Період заснування інституту відкривається фотокопією постанови Ради Міністрів Української РСР № 343, підписаної Н. Кальченком і Я. Сірченком, портретом директора інституту Петра Омеляновича Огія і фотокопією його першого наказу. Вступну кампанію 1957 р. і початок навчального процесу відбивають такі матеріали, як оголошення про набір студентів, публікації в газеті «Вільне життя» під назвами «Дорога в науку» (19 липня) і «Новий інститут на Тернопільщині» (1 вересня). Збереглися календарні плани на 1957–1958 навчальний рік, запрошення на відкриття інституту, фотовиступу на відкритті першого секретаря Тернопільського обкому партії І.І. Шевчука, завдяки громадянській мужності якого стало можливим перепрофілювання запланованої партійної школи на медичний інститут. Відвідувачі можуть поглянути на розклади занять першого курсу першого (1957–1958) навчального року. Як вони відрізняються від теперішніх розкладів!

З перших днів функціонування інституту розпочалася наукова, методична, лікувальна і виховна робота. Організація наукових досліджень і підготовка кадрів вважалися тоді першочерговим завданням. В експозиції – збірник наукових праць інституту 1958 р., видані в 1960-х роках монографії А.Т. Хазанова «Хронічна неспецифічна пневмонія», П.О. Огія і О.Н. Люльки «Тиреотоксикоз и функция коры надпочечников», «Тиреотоксический криз». Із співробітників інституту першим захистив кандидатську дисертацію у 1957 р. І.О. Ситник, із практичних лікарів – В.М. Нечипорук. У вітрині розміщено автореферати їх кандидатських дисертацій, а також автореферати докторських дисертацій

М.П. Скакуна, Е.Н. Бергера, С.М. Шамраєвського, Ю.Т. Коморовського – фундаторів кафедр фармакології, патологічної фізіології, фізики, загальної хірургії.

Перші авторські свідоцтва на винаходи належать тодішньому завідувачу кафедри фізики професору С.М. Шамраєвському, який мав дві вищі освіти – медичну і технічну. В експозиції розміщено оригінали двох його винаходів: «Біактивні електрохірургічні ножиці» і «Електрод кулеподібний біактивний для припікання ерозії шийки матки». Це – світовий пріоритет створення перших електрохірургічних інструментів і апаратів.

У 1967 р. інститут відзначив свій перший ювілей – 10-річчя з дня заснування. До цієї дати було видано дві книжки – історичну довідку «Десять років Тернопільського державного медичного інституту» і збірник тез ІХ ювілейної наукової конференції. Обидві вони представлені в експозиції поряд з різ-

номанітними матеріалами (програмами, фотографіями, альбомами, оголошеннями, розкладами, газетними публікаціями), які ілюструють події 1957–1967 рр.: перший випуск лікарів (1961), перший випуск лікарів тернопільського набору (1963), відкриття вечірнього відділу (1960), проведення звітних, теоретичних і студентських конференцій, участь студентських загонів у будівництві Хоростківського цукрового заводу і збиранні врожаю на цілинних землях Казахстану, зустрічі з поетом Павлом Тичиною (1958) і тричі Героєм Радянського Союзу, прославленим льотчиком О.І. Покришкіним (1962).

Активну методичну роботу проводив завідувач кафедри біології доцент І.І. Яременко. В музеї виставлено три його навчальні посібники: «Виготовлення наочних посібників з зоології», «Біологічний кабінет у школі», «Отруйні тварини». Професор І.О. Мельник за «Курс клінічних лекцій з кардіології» був нагороджений Золотою медаллю

Гіппократа і дипломом Словацького товариства лікарів (копія диплома – в музеї).

Численні фотографії та інші матеріали висвітлюють життя інституту у 1960–1970 рр.: створення студентського деканату на чолі зі студентом IV курсу І. Бахметьєвим (1968); оснащення кафедри іноземних мов лінгафонним кабінетом; відкриття денного підготовчого відділу (1969); відкриття факультету вдосконалення лікарів, тепер – факультету післядипломної освіти (1979); відкриття спортивно-оздоровчого табору «Берізка» в селі Більче-Золоте Борщівського району (1969).

Широко представлена художня самодіяльність: вокальне тріо у складі З.В. Микориної, В.О. Гопчак, І.М. Мироненко, вокальний квартет, вокальні ансамблі народної пісні та «Ивушка», джазовий оркестр. Виставлено медаль Донецького медичного інституту ім. М. Горького, якою був нагороджений інтерклуб «Горизонт». Знайшла відображення робота будівельних загонів ім. Ю. Гагаріна (Кустанайська область, Казахстан), «Орбіта» (Тюменська і Магаданська області, Росія), «Дружба» (м. Слівен, Болгарія). В експозиції представлено пам'ятну медаль «Молодіжна науково-технічна творчість», яку вручили загону «Дружба» у Слівені, а також колекцію професора Л.А. Грищука із 29 значків, присвячених будівельним загонам.

Відведено місце І.С. Чекману, який першим із випускників Тернопільського медичного інституту захистив докторську дисертацію у 1974 р. В експозиції – автореферат дисертації.

Відзначено успішну винахідницьку діяльність завідувача кафедри ортопедії і травматології професора О.М. Єдинака, автора близько 100 винаходів, заслуженого винахідника України. В експозиції – «Компресійно-дистракційний апарат» його конструкції.

Впродовж наступних років поживалася видавнича діяльність працівників інституту. У музеї цей період представляють монографії І.С. Сміяна і Т.В. Караченцевої «Детская курортология», М.П. Скакуна «Клиническая фармакогенетика», Е.Н. Бергера «Нейрогуморальные механизмы нарушения тканевой трофики», І.А. Яшана «Эндомеатальная тимпаноластика», М.М. Іщенко і С.І. Шкробот «Хронические нарушения мозгового кровообращения» та інших.

В 1996 р. відбулася наукова конференція «Актуальні питання морфології», присвячена пам'яті лауреата Державної премії України професора С.А. Сморцка, і Перший Міжнародний медичний конгрес студентів і молодих вчених (1997). Програми цих важливих форумів знаходяться в експозиції.

Представлено копії документів про присвоєння Тернопільському медичному інституту імені академіка І.Я. Горбачевського (1992), про організацію медсестринського факультету (1995), про створення академії на базі медичного інституту (1997).

Матеріали музею свідчать про те, що в цей період інститут відвідали гості зі Слівенського напіввищого медичного інституту імені П. Берона (Болгарія), з Марійського університету (Росія). У 1982 р. в інституті було відзначено 70-річчя від дня народження видатного поета Андрія Малишка. На урочинах була присутня його вдова поетеса Любов Забашта, літератори Г. Костів-Гуска, Г. Петрук-Попик, М. Ониськів, О. Корнієнко. Успішно працював студентський клуб «Гармонія», в кабінеті естетики відбулася виставка картин викладачів і студентів інституту (1986).

Інститут був нагороджений дипломом і медаллю Радянського фонду Миру, що представлені в експозиції.

Високий рівень художньої самодіяльності засвідчують фотографії інститутського хору, ансамблю народної музики «Ехо Карпат», ансамблю бального танцю, квартету бандуристок. Пам'ятна медаль «Золота танцювальна осінь» – це нагорода колективу Тернопільського медичного інституту, переможцю обласного фестивалю.

Є почесні грамоти студентських загонів «Ровесник», «Юність-81», ім. Олександра Матросова.

Поетичні збірки подарували музею випускник інституту Г. Петрук-Попик – «Калиновий заспів» і «Пригорща жита», викладач Р. Ладика – «Поезії».

Різноманітними матеріалами відзначено святкування 40-річчя інституту.

Найбагатше представлені в музеї останні півтора десятка років, коли відбулися кардинальні зміни в усіх сферах діяльності ВНЗ, очолюваного з 1997 р. професором Л.Я. Ковальчуком. В експозиції – копія розпорядження Кабінету Міністрів України про реорганізацію Тернопільської медичної академії імені І.Я. Горбачевського у медичний університет із збереженням імені І.Я. Горбачевського (2004). Подальші етапи розвитку університету і його інтеграції у світовий медичний освітній простір було сплановано у двох концепціях – 2006 р. і на 2013–2017 р. Екземпляри цих документів виставлені у вітринах.

Університет посідає провідне місце серед медичних і фармацевтичних навчальних закладів України по впровадженню нових технологій навчання. На основі здобутого досвіду американських і європейських вищих медичних навчальних закладів в університеті запроваджено нову форму організації навчального процесу за кредитно-модульною системою із застосуванням методик «єдиного дня», ліній практичних навичок, практично-орієнтованої Z-системи навчання, семестрового тестового контролю знань студентів університетським незалежним центром тестування, мережевої навчальної системи на основі Інтернет-технологій, яка є аналогом сучасної європейської системи (Віденський медичний університет) і корінним чином відрізняється від прийнятої в інших українських університетах. Організація незалежного загальноуніверситетського центру тестування унеможливило корупційні прояви в університеті.

Запроваджено студентські матрикули з обліку практичних навичок; комп'ютерну систему дистанційного щоденного тестового контролю знань студентів на основі технології «Moodle» для визначення рівня підготовки студентів до занять; об'єктивний структурований клінічний іспит (ОСКІ), який дає можливість перевірити якість опанування практичних навичок студентами-старшокурсниками; магістратуру з медсестринства.

Про ці нововведення свідчать копії виставлених матеріалів: ліцензія МОЗ України, атестат відповідності комп'ютерних систем захисту матеріалів для незалежного тестування знань студентів, диплом міжнародної виставки навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні – третє тисячоліття» та ін.

Відображено у вітринах функціонування відкритого у 2003 р. навчально-оздоровчого комплексу «Червона калина» з конгрес-центром, готелем, комплексом харчування, спортивно-фізкультурною базою та студентським профілакторієм, у якому щорічно оздоровлюються 20% студентів. На його базі було розгорнуто навчально-тренувальний центр підготовки офіцерів медичної служби запасу для проведення польових занять кафедрою медицини катастроф і військової медицини, однією з найкращих серед чотирьох таких кафедр, що функціонують в медуніверситетах України. Тут щорічно відбуваються всеукраїнські тренінги і навчання, зокрема спільні навчання за участю офіцерів з Німеччини, Данії та Польщі. Комісія Міністерства оборони України, очолювана генерал-лейтенантом медичної служби професором В.В. Паськом, схвально оцінила цю навчальну базу.

Важливу роль відіграє Конгрес-центр «Червоної калини», де щорічно проводяться до 30 всеукраїнських і з міжнародною участю науково-методичних конференцій медичних і фармацевтичних навчальних закладів, а також профільних наукових конференцій, організованих окремими кафедрами.

Наймасштабнішим науковим форумом у житті університету став XX з'їзд хірургів України, в роботі якого взяли участь понад 1000 вітчизняних та закордонних науковців і практиків. З'їзд проілюстрований програмою і значком.

16–17 липня 2012 р. в Конгрес-центрі відбулося розширене засідання колегії МОЗ України і Тернопільської обласної державної адміністрації «Здоров'я-2020: український вибір». Робота Конгрес-центру проілюстрована буклетом і фотоматеріалами.

З 2006 р. на базі навчально-оздоровчого комплексу «Червона калина» щороку проходять «Літні міжнародні студентські школи», організовані університетським відділом міжнародних зв'язків. З метою участі у цих школах Україну відвідали студенти із США,

Польщі, Чехії, Словаччини, Австрії, Нідерландів, Росії, Казахстану, Індонезії.

Інститут став ініціатором і організатором істотних змін у системі охорони здоров'я на Тернопільщині. У 2010–2012 рр. у 5 селах області було відкрито навчально-практичні центри первинної медико-санітарної допомоги на селі. Мета їх створення – надання медичної допомоги населенню села, проходження практики студентами старших курсів медичного факультету та лікарів-інтернів стоматологічного факультету, орієнтація випускників для роботи в сільських медичних закладах. З першого січня 2010 р. обласну клінічну лікарню реорганізовано в Університетську лікарню на коопераційних засадах. Міжвідомча комісія на чолі з ректором членом-кореспондентом НАМН України, професором Л.Я. Ковальчуком створила «Концепцію реформування охорони здоров'я Тернопільської області». Оригінали документів про ці нововведення можна побачити в музеї.

Величезні можливості відкрило заснування у 1997 р. університетського видавництва «Укрмедкнига» з власним поліграфічним комплексом. Того ж року вийшов перший номер обласної газети «Медична академія», виставлений у вітрині. Для пацієнтів засновано обласну газету «Університетська лікарня» (2010).

Завдяки видавництву вийшли друком численні підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації, монографії медичного і біологічного змісту. В експозиції виставлено, зокрема, книги Л.Я. Ковальчука, І.Я. Дзюбановського, О.Л. Ковальчука, М.А. Андрейчина, М.П. Скакуна, І.Р. Мисули, Б.І. Рудика, О.Є. Федорців, М.Т. Ковальчук, І.С. Сміяна, О.М. Голяченка, Я.І. Гонського, І.О. Ситника, М.М. Закалюжного, М.І. Шведа, В.Б. Гощинського, Є.М. Стародуба, М.Б. Ярошенка та багатьох інших співробітників університету. Підручник «Хірургія» під редакцією члена-кореспондента НАМН України, професора Л.Я. Ковальчука удостоєний премії Національної академії медичних наук України.

Університет є співзасновником і видавцем 12 наукових журналів, 10 з яких визнані ВАК України. Екземпляри їх можна бачити в музеї.

Одним із напрямків вдосконалення навчального процесу було створення навчальних мультимедійних компакт-дисків, яких на сьо-

годні виготовлено близько 300. На них розміщено електронні підручники, навчальні відеофільми, контролюючі програми – всього понад 32000 найменувань. У вітрині виставлено, зокрема, компакт-диск «Лапароскопічна хірургія жовчних шляхів».

Інтенсивно і плідно працювали винахідники. В одній з вітрин – роботи професора В.В. Бігуняка, організатора і керівника ТОВ «Інститут біомедичних технологій»: «Ксенотрансплантат із шкіри свині ліофілізований», «Кератоксеноімплантат», «Силіконова пластина. Їх ефективність підтверджує Свідоцтво про державну реєстрацію». В експозиції на фото Президент України Л.Д. Кучма вручає диплом лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки професору В.В. Бігуняку «за розробку та впровадження нових методів діагностики і раннього хірургічного лікування глибоких опіків та їх наслідків».

Тут же копія патента на винахід і натурний препарат біологічно активної добавки – ентеросорбента «Фібробласт», створеного під керівництвом професора Я.І. Гонського; копія патента і фотографія оригінального електродерматома конструкції доцента А.О. Ковальчука; фотографії трьох апаратів, створених під керівництвом заслуженого винахідника України доцента В.В. Дем'яненка: фотофізичний активатор адсорбентних дрібнодисперсних засобів, апарат «Еуфок» для екстракорпорального ультрафіолетового опромінення крові та інших трансфузійних рідин; апарат «Амфора» для лікування ран і гнійно-некротичних процесів; посвідчення про нагородження заслуженого винахідника України доцента О.С. Луцука бронзовою медаллю Виставки досягнень народного господарства СРСР.

Окремі вітрини відведено структурним підрозділам університету – навчально-науковим інститутам теоретичних кафедр, Навчально-науковому інституту медсестринства, фармацевтичному і стоматологічному факультетам, факультету післядипломної освіти та факультету іноземних студентів.

У 2005 р. в складі медичного факультету створено 4 навчально-наукові інститути – морфології, медико-біологічних проблем, фармакології, гігієни, медичної біохімії ім. М.П. Скакуна, моделювання та аналізу патологічних процесів. Про їх діяльність розповідають численні фотоматеріали.

Фармацевтичний факультет було відкрито у 2000 р. Його представляють монографії С.М. Марчишин і Н.О. Сушко «Лікарські рослини Тернопільщини», Л.В. Соколової і співавт. «Теорія і практика сублімаційного сушіння», фотографія ботанічного саду лікарських рослин на території НОК «Червона калина», копії патентів на винаходи, альбом першого випуску факультету (2005).

Стоматологічний факультет було відкрито у 2004 р. Створено лікувально-діагностичний центр із стоматологічною поліклінікою, оснащеною сучасним обладнанням, а в його складі відкрито Центр дентальної імплантації – перший в Україні на базі навчального закладу. Факультет представлено фотоматеріалами, копіями патентів, монографіями С.І. Черкашина «Хвороби щелепно-лицевої ділянки» і П.А. Гасюка з співавт. «Альбом із пропедевтики ортопедичної стоматології».

Документи про перший в Україні Навчально-науковий інститут медсестринства – це копія наказу про його організацію (2005), матеріали наради-семінару «Розвиток міжнародного спіробітництва в медсестринській освіті та його вплив на покращання підготовки медичних сестер в Україні», проведеної в Конгрес-центрі НОК «Червона калина».

В Інституті медсестринства вперше введено дистанційну форму навчання за спеціальностями «сестринська справа – бакалавр» і «сестринська справа – магістр». На сьогодні за цією формою навчання здобувають освіту понад 200 іноземних громадян США і Канади та понад 100 українських громадян. На фотографіях – прийом комплексного державного іспиту у медсестер-бакалаврів дистанційної форми навчання викладачами Тернопільського медичного університету (Нью-

Йорк, США, 2011 р.), а також фото перших випускників бакалаврату із США, які навчалися за дистанційною програмою.

Історія факультету післядипломної освіти, відкритого 1979 р., відображена у фотографіях, книжці про історію факультету, написаній до його 25-річчя, матеріалах науково-практичної конференції «Актуальні питання медицини», присвяченій 30-річчю факультету.

З 1997 р. університет проводить підготовку іноземних громадян. У 2004 р. було сформовано окремий деканат, а в 2006 р. – факультет іноземних студентів. У 2009 р. було організовано 5 профільних кафедр з викладанням навчальних дисциплін англійською мовою. Тепер в університеті навчається понад 1200 студентів з 62 країн. З 2000 р. функціонує підготовче відділення для іноземних громадян. В експозиції – фотографії про навчання, відпочинок, побутові умови і перший випуск медсестер-бакалаврів.

З 2011 р. розпочалося навчання за спеціальністю «медико-профілактична справа».

Університет встановив тісні творчі зв'язки з багатьма зарубіжними закладами і організаціями. За організацію міжнародної діяльності й успішне налагодження контактів з європейськими та американськими медичними закладами і сприяння європейській та євроатлантичній інтеграції України у вересні 2006 р. Тернопільський медуніверситет було нагороджено дипломом Міжнародної академії рейтингових технологій і соціології «Золота фортуна». Номінаційний комітет Європейської бізнес асамблеї (Оксфорд, Велика Британія) та вчена рада Міжнародного університету м. Відня (Австрія) удостоїли Тернопільський медуніверситет міжнародної нагороди «Європейська якість», яка була вручена

22 вересня 2008 р. в м. Барселона (Іспанія) в рамках міжнародної зустрічі лідерів науки і культури «Euro Education–2008».

На фотографіях – підписання угоди про співробітництво з Вроцлавським медичним університетом і вручення срібної медалі «Здоров'я, охоронець, захисник» ректору Тернопільського медичного університету чл.-кор. НАМН України, професору Л.Я. Ковальчуку; зустріч з делегацією в'єтнамської провінції Донг Най; зустріч з містером Біллом Колеманом і ректором університету Південної Кароліни Апстейт доктором Джоном Стоквеллом.

В Києві відбулася презентація книги «Найкращі заклади медичної освіти України», в якій Тернопільський медуніверситет названо одним з флагманів впровадження новітніх технологій у навчальний процес. Університет отримав пам'ятну відзнаку «Медичний олімп», а ректор Л.Я. Ковальчук нагороджений дипломом «За значний внесок у розвиток медичної освіти України».

За період незалежності України Тернопільський медичний університет відвідали численні гості, зокрема, Президент України Л.Д. Кучма (1999), колишній викладач філософії в Тернопільському медінституті (1962–1966), відомий філософ і правозахисник, в'язень концтаборів (1972–1984) В.С. Лісовий (1998), патріарх Філарет (2012), Міністр охорони здоров'я України Р.В. Богатирьова (2013), письменник Ю. Андрухович. Фотоматеріали про ці відвідини виставлено в музеї.

В музеї розміщено перелік працівників університету, удостоєних почесних державних і громадських відзнак.

Члени-кореспонденти Національної академії медичних наук України – професори Андрейчин М.А., Ковальчук Л.Я., Сміян І.С.

Заслужені діячі науки і техніки України – професори Андрейчин М.А., Бігуняк В.В., Вадзюк С.Н., Дзюбановський І.Я., Ковальчук Л.Я., Маркова О.О., Сміян С.І., Федонюк Я.І., Хміль С.В., Швед М.І., Шкробот С.І.

Заслужені працівники вищої школи України – професори Скакун М.П., Сміян І.С.

Заслужені винахідники України – професор Єдинак О.М., доценти Дем'яненко В.В., Луцук О.С.

Заслужені лікарі України – професори Семенюк Ю.С., Шідловський В.О., доцент Пришляк В.Д.

Заслужений працівник охорони здоров'я України – професор Файфура В.В.

Лауреати Державної премії України в галузі науки і техніки – професори Бігуняк В.В., Сморщок С.А., Шідловський В.О.

Лауреат Національної медичної премії України – доцент Пришляк В.Д.

Почесний громадянин міста Тернополя – професор Бігуняк В.В.

Визнані «Людиною року Тернопільщини» – професори Андрейчин М.А., Бігуняк В.В., Дзюбановський І.Я., Ковальчук Л.Я., Ковальчук О.Л., доценти Пришляк В.Д., Флехнер В.М.

Члени спілки письменників України, випускники ТДМУ – Бабій С.О., Волков О.М., Волотовська Н.В., Костів-Гуска Г.М., Петрук-Попик Г.М., Романчук Л.І., а також доцент кафедри медичної фізики Ладика Р.Б.

Член спілки журналістів України, випускниця ТДМУ – Волотовська Н.В.

Відведено місце для інформації про випускниць, а тепер викладачів ТДМУ письменниць Н.В. Волотовську і Л.І. Романчук.

Наталя Волотовська – член Національної спілки письменників і член Національної спілки журналістів України, автор тексту і музики, багаторічний виконавець гімну Тернопільського медичного університету. Представлена повістю «Рецепт на любов». Леся Романчук – член

Національної спілки письменників України. В експозиції – її компакт-диск «Кожна жінка чарівниця».

Вітринна експозиція завершується матеріалами святкування 50-річчя і 55-річчя з дня заснування Тернопільського державного медичного університету.

На стінах фойє четвертого поверху влаштовано дві фотогалереї – ректорів і викладачів університету різних років (55 осіб) і почесних членів вченої ради університету (46 осіб). У фойє встановлено чотири монітори. Відвідувачі музею, які зацікавляться біографією і науковими здобутками тієї чи іншої особи, можуть переглянути відеоматеріал про них. Так само можна викликати на екран відеофільм про історію кожної кафедри університету.

На даний час продовжується збирання і нагромадження матеріалу для розширення музейної експозиції з врахуванням досягнень університету впродовж останніх років. Зокрема, в січні 2012 р. за ініціативою Тернопільського медуніверситету створено Міжнародний науково-освітній інноваційно-технологічний Консорціум медичних ВНЗ і ВНЗ фізичного виховання і спорту, до складу якого ввійшли 24 провідні університети Європи і США. Основною метою діяльності Консорціуму є формування сучасної корпоративної системи підготовки висококваліфікованих фахівців і наукових кадрів, реалізація інноваційних проектів на основі інтеграції наукового, освітнього, лікувально-профілактичного, інноваційного та технологічного потенціалу членів Консорціуму.

Список використаних джерел

- 1. 10 років Тернопільського державного медичного інституту. 1957-1967. – Тернопіль, 1967. – 173 с.*
- 2. Конгрес-центр. – Тернопіль: ТДМУ «Укрмедкнига», 2005. – 12 с.*
- 3. Концепція реформування охорони здоров'я Тернопільської області. – Тернопіль: ТДМУ «Укрмедкнига», 2012. – 63 с.*
- 4. Концепція розвитку ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України» на 2013-2017 рр. – Тернопіль: ТДМУ «Укрмедкнига», 2013. – 79 с.*
- 5. Майбутнє твориться сьогодні (2007-2012). – Тернопіль: ТДМУ «Укрмедкнига», 2012. – 428 с.*

6. Навчально-практичні центри первинної медико-санітарної допомоги на селі. – Тернопіль: ТДМУ «Укрмедкнига», 2011. – 32 с.

7. Тернопільська університетська лікарня. – Тернопіль: ТДМУ «Укрмедкнига», 2011. – 75 с.

8. Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського: історія і сучасність. 1957-2007 / За ред. В.В. Файфури, Я.Я. Боднара, А.Х. Завальнюка. – Тернопіль: ТДМУ «Укрмедкнига», 2007. – 320 с.

9. Тернопольский государственный медицинский институт: проспект. – Львов: Книжная фабрика «Атлас», 1982. – 16 с.

Vasyl Fayfura,

Anatoliy Palamarchuk

THE MUSEUM OF THE HISTORY OF TERNOPIL STATE MEDICAL UNIVERSITY NAMED AFTER I. YA. HORBACHEVSKY

The article describes the expositions of Ternopil medical university museum. The history of the discovery, the formation and development of the university, its contribution to the development of education, science and healthcare, establishing business relations of our country with foreign educational and scientific institutions are reflected in documents, printed and electronic materials.

Key words: Ternopil State Medical University named after I. Ya. Horbachevsky, a museum, an exposition.